

Підсумки роботи Басейнового управління водних ресурсів річки Тиса за 2024 рік

Колектив Басейнового управління водних ресурсів річки Тиса за підсумками діяльності за 2024 рік забезпечив виконання затверджених Держводагентством України заходів щодо підготовки водогосподарського комплексу до роботи у 2024 році.

На утримання державного водогосподарського комплексу за звітний період з державного бюджету направлено 124848,9 тис. грн. (профінансовано 100% до ліміту), з яких 99,2% складає заробітна плата і комунальні платежі (електроенергія, газ), і лише 0,8% поточні видатки (матеріали, пальне, замовлення послуг, поточні і капітальні ремонти тощо).

На виконання наказу Держводагентства України від 12.12.2024 року №169 «Про внесення змін до Плану заходів із захисту від шкідливої дії вод на 2024 рік за бюджетною програмою КПКВК 2707070 «Захист від шкідливої дії вод сільських населених пунктів та сільськогосподарських угідь, в тому числі в басейні р. Тиса у Закарпатській області» виконані та оплачені роботи на суму 15961,4 тис. грн., зокрема:

- по об'єкту «Будівництво гідротехнічної споруди для забезпечення покращення санітарного стану русла річки Тиса в Берегівському районі Закарпатської області» – 1399,6 тис. грн.

- по об'єкту «Відновлення лівобережної дамби р. Шопурка вище автодорожнього мосту в смт. Великий Бичків Великобичівська ТГ Рахівського району Закарпатської області. Капітальний ремонт (в т.ч. проєктні роботи)» – 5581,5 тис. грн.

- по об'єкту «Реконструкція правобережної дамби р. Тиси та р.Боржави на ділянці с. Бадалово - с. Вари Берегівського району Закарпатської області (в тому числі проєктні роботи)» – 197,3 тис. грн.

- по об'єкту «Реконструкція та розширення існуючої мережі споруд для проведення гідрометеорологічних спостережень на річках та інших водних об'єктах (АІВС-Тиса-2) (І черга будівництва). Коригування» - 2093 тис. грн.

- відновлювальні роботи з ліквідації наслідків паводка в січні та лютому 2024 року в Закарпатській області по 10 об'єктах - 6690 тис. грн.

Додатково БУВР Тиси залучило кошти:

- спеціального фонду – 6571,6 тис. гривень;

- за рахунок впровадження проєктів міжнародної технічної допомоги – 12502,9 тис. гривень;

- за рахунок субвенції з місцевого бюджету державному – 20,0 тис. гривень.

Надання платних послуг забезпечувалось за наступними напрямками:

- обстеження господарських об'єктів та обладнання з наданням рекомендацій щодо розроблення заходів, спрямованих на зменшення негативного впливу гідрологічних явищ на стан водних об'єктів – 121,5 тис. грн.;

- видача розрахунків та рекомендацій з питань розроблення проєктів землеустрою у разі вилучення, надання, зміни цільового призначення земель водного фонду – 5,3 тис. грн.;

- видача розрахунків та рекомендацій з питань визначення ступеня впливу на водні об'єкти проєктованих споруд – 39,9 тис. грн.;

- відбір проб ґрунтів, мулу і донних відкладень, поверхневих, підземних, зворотних і стічних вод, вимірювання показників їх якості, визначення властивостей ґрунтів та сировини природного походження (пісок, глина, щебінь та гравій), що використовується для виготовлення будівельних матеріалів і керамічних виробів, вмісту в них радіонуклідів і солей важких металів – 695,0 тис. грн.;

- інженерні, гідрогеологічні, еколого-геологічні вишукування, проведення проєктних та топографо-геодезичних робіт, складання проєктно-кошторисної документації на будівництво, реконструкцію зрошувальних і осушувальних систем, водойм, протиерозійних споруд, проведення ремонтних, протиповеневих, культуртехнічних, планувальних робіт – 191,1 тис. грн.;

- буріння свердловин, тампонажна та санітарна обробка свердловин, вапнування і гіпсування ґрунтів, будівництво ставків та водойм, гідротехнічних і протиповеневих споруд, проведення днопоглиблювальних та піскоструминних робіт 3515,2 тис. грн.;

- послуги з виконання функцій служби замовника та генерального підрядника у сфері будівництва водогосподарських та інших об'єктів відповідно до законодавства – 93,9 тис.грн.;

- регулювання водного режиму на осушувально-зволожувальних системах – 21,4 тис.грн.

- послуги, пов'язані з ремонтом насосно-силового устаткування, машин і механізмів, виконанням робіт ремонтно-механічними, деревообробними майстернями та електротехнічними цехами і електролабораторіями, з використанням транспортних засобів та засобів зв'язку, які перебувають на балансі водогосподарських установ та організацій – 695,5 тис. грн.;

- послуги, пов'язані з виконанням земляних робіт – 882,6 тис. грн.;

- оренда майна – 310,2 тис. грн.

Кошти спеціального фонду протягом звітнього періоду в сумі 1773,6 тис. грн. були направлені на покриття дефіциту бюджетних видатків.

Над виконанням заходів державної програми «Експлуатація державного водогосподарського комплексу та управління водними ресурсами» впродовж 2024 року фактично працювали 483 чоловік. Середня заробітна плата одного штатного працівника, який утримується за рахунок загального фонду, склала 15434 гривень.

В рамках співпраці БУВР Тиси з органами місцевого самоврядування виконано наступні заходи.

За рахунок субвенції місцевого бюджету державному по Програмі охорони навколишнього природного середовища Закарпатської області на 2024-2027 роки завершено роботи на загальну суму 457,3 тис. грн, а саме:

– встановлення (монтаж, налаштування) комплектів автоматизованих метеорологічних станцій та метеобладнання для стаціонарних спостережних постів протипаводкової системи "АІВС- Тиса"- 12 комплектів (в тому числі погашення кредиторської заборгованості станом на 01.01.2024 – 313260,79 грн.) - 445,83 тис.грн.;

– функціонування системи моніторингу поверхневих вод суббасейну річки Тиса (послуги з віддаленої технічної підтримки користувача атомно-абсорбційного спектрофотометра ContrAA 300) - 11,43 тис.грн.

Тячівське МУВГ впродовж звітнього періоду за рахунок коштів субвенції місцевого бюджету державному працювали над виконанням першочергових невідкладних заходів з запобігання подальшого розмиву лівого берега р. Тересва в с. Ганичі та відновленням «тіла» лівобережної дамби в с. Терново на території Нересницької ТГ Тячівського району, пошкоджених паводком 2023 року. Вартість робіт склала 650,0 тис. гривень.

Відповідно до рішень Березівської міської ради від 21.02.2024 № 2531 та від 17.04.2024 року № 2681 Березівське міжрайонне управління водного господарства отримало субвенцію в сумі 20,0 тис. грн. на покриття витрат електроенергії, використаної на відкачування надлишкових вод з метою недопущення затоплення окремого мікрорайону м. Берегове та для подальшого перспективного розвитку територіальної громади.

Впродовж звітнього періоду виконано поточний ремонт на державній водогосподарській мережі за рахунок загального та спеціального фондів на суму 744,0 тис. гривень.

За 2024 рік виконано наступні ремонтно-доглядові роботи на державній водогосподарській мережі:

- очищено каналів від намулу 14,1 км/31,2 тис. м³ та 483 шт. ГТС;
- окошено 1881 км/2057 га дамб та каналів;
- встановлено 459 шт. пікетажних стовпчиків та інформаційних щитів;
- вирубано 606 км/568 га чагарнику на каналах та дамбах;
- проведена хімічна боротьба з рослинністю на площі 39га;
- побілено та пофарбовано 715 шт. конструкцій ГТС;
- проведений ремонт 40 рейкових гідропостів;
- проведено 12422 замірів на режимно-спостережній мережі.

Програма державного моніторингу вод за хімічними та фізико-хімічними показниками за 2024 рік виконана. На гідрохімічний аналіз було відібрано 156 проб, виконано 3640 хімічних та фізико-хімічних вимірювань.

Також організовано відбір 540 проб поверхневих вод та передано до лабораторії моніторингу вод Західного регіону Дністровського БУВР для виконання вимірювань вмісту пріоритетних забруднюючих речовин, затверджених наказом Міндовкілля від 09.01.2024 № 37.

З метою виконання гідрохімічних аналізів поверхневих, підземних, зворотних (стічних) вод з підприємствами-водокористувачами укладено 72 договори, за якими відібрано 271 пробу та виконано 3900 вимірювань.

На державному обліку водокористувачів Закарпатської області нараховується 402 підприємств і організацій. За даними ДФС у Закарпатській області, станом на 1 січня 2024 року до зведеного державного бюджету в частині рентної плати за спеціальне використання вод в Закарпатській області надійшло 18,0 млн. грн., в тому числі до державного бюджету України – 6,9 млн. грн, фонду державного розвитку водного господарства України – 3,0 млн. грн, обласного, місцевого бюджету – 8,1 млн. грн., а до місцевих та районних бюджетів надходження коштів за надані в оренду водні об'єкти станом на 01.01.2025 становлять 288,3 тис. грн.

Впродовж звітнього періоду:

- розглянуто та надано 15 пропозицій щодо отримання дозволу на спеціальне водокористування до сектору Держводагентства у Чернівецькій області;
- розроблено 54 режими роботи водних об'єктів;
- розроблено 16 паспортів водних об'єктів (загалом наявні 145);
- відновлено та впорядковано 22 питних джерел.

З метою виконання проміжного контролю та забезпечення своєчасної підготовки плану управління річковим суббасейном річки Тиса відповідно до розроблених планів-графіків, затверджених наказом Міндовкілля від 27 листопада 2020 року №313 (із змінами), враховуючи набуття Україною статусу кандидата на членство в ЄС та відповідно до п. 10 «Порядку розроблення плану управління річковим басейном», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 травня 2017 р. № 336, Басейнове управління водних ресурсів річки Тиса надало відредагований проєкт Плану управління річковим суббасейном Тиси та проєкт Плану управління річковим басейном Дунаю. А також відкоригований Звіт про стратегічну екологічну оцінку проєкту Плану управління річковим басейном Дунаю (2025-2030).

4 грудня 2024 року відбулося четверте засідання Басейнової ради річки Тиса, на якій розглянули наступні питання:

1. Досвід Регіональної асоціації органів місцевого самоврядування «Закарпаття - за чисте довкілля» у комплексному проєктуванні водопостачання, водовідведення та очищення комунальних стоків у громадах.

2. Про реалізацію місцевими органами виконавчої влади програм та заходів з будівництва/реконструкції каналізаційних очисних споруд, локальних каналізаційних очисних споруд, каналізаційних насосних станцій та колекторів у населених пунктах області для зменшення скиду неочищених зворотних (стічних) вод у поверхневі водні об'єкти басейну річки Тиса.

3. Актуальні питання збереження поверхневих вод Закарпатської області.

4. Розгляд пропозицій до Плану заходів із захисту від шкідливої дії вод на 2025 рік.

5. Досвід WWF з реалізації природоохоронних проєктів у басейні Дунаю.

З метою підвищення екологічної свідомості населення протягом 2024 року відділами БУВР Тиси та МУВГ проводилися акції «Закарпаттю – чисте довкілля», місячника «Чисті узбіччя» та встановлення єдиного санітарного дня з очищення території області, акції до Міжнародного дня чистих берегів та Всесвітнього дня прибирання «World Cleanup Day» 2024 року з метою приведення до належного естетичного та екологічного стану територій поблизу водних об'єктів та каналів, а також відзначення 18-тої річниці святкування Дня Дунаю про що детально проінформовано Держводагентство і висвітлено в соціальних мережах та на офіційному сайті БУВР Тиси.

Відповідно наказу БУВР Тиси від 03.01.2024 № 04 «Про пропуск льодоходу, повені та паводків у 2024 році» затверджено План заходів Басейнового управління водних ресурсів річки Тиса з підготовки гідротехнічних споруд, водогосподарських систем, водосховищ на території Закарпатської області до роботи в умовах пропуску льодоходу, повені та паводків у 2024 році.

Гідрологічна ситуація у басейні р. Тиса контролюється в постійному режимі за допомогою АІВС «Тиса» та оперативних даних відомчих водомірних постів (на насосних станціях, шлюзах, водовипусках водосховищ).

У басейні річки Тиси функціонують 54 автоматизованих вимірювальних станцій, які в режимі он-лайн з інтервалом у п'ять хвилин надсилають гідрометеорологічну інформацію в Басейнове управління водних ресурсів річки Тиса для прийняття управлінських рішень. Система АІВС «Тиса» в 2024 році отримала міжнародний сертифікат ISO 9001:2015, всі АІВС мають сучасний GSM режим передачі даних і покривають практично всю територію Закарпатської області.

На основі даних АІВС «Тиса» та даних, виміряних ADCP, за допомогою моделі DIWA HFMS здійснюється прогнозування розвитку паводкової ситуації на річках Закарпаття. Зокрема, протягом 2024 року підготовлено 9 прогнозів моделі DIWA щодо підняття рівнів води на території Закарпаття.

Відповідно до наказу Держводагентства від 28.12.2021 № 1035 «Про матеріальний резерв» виконано аналіз наявного аварійного запасу матеріалів та сформовано його розрахункову потребу. На сьогодні, аварійний запас матеріалів сформовано на 1,3 млн. гривень при потребі, відповідно до затвердженої номенклатури, 10,7 млн. гривень.

За 2024 рік організаціями БУВР Тиси спожито 1454,797 тис.кВт/год електроенергії.

За вказаний період працювали від 4 до 18 насосних станцій, якими перекачано 38010,50 тис.м³ паводкових вод і використано 876,77 тис.кВт/год електроенергії.

Протягом 2024 року в аварійно-відновлювальних та ремонтно-експлуатаційних роботах були задіяні механізми, якими виконано 140,6 тис.м³ земляних робіт та надані платні послуги механізмами і автотракторною технікою на суму 5093,3 тис. гривень.

За 2024 рік на виконання плану міжнародних заходів у рамках реалізації двосторонніх Міжурядових угод з питань водного господарства на прикордонних водах було підготовлено матеріали та проведено 12 зустрічей.

На початку 2024 року БУВР Тиси проведено клопітку роботу з підготовки фінансових та аналітичних звітів трьох проєктів міжнародної технічної допомоги (грантових контрактів). В результаті успішно пройденої перевірки проєктів МТД незалежною аудиторською організацією та Спільним Технічним Секретаріатом Програми, БУВР Тиси отримано фінальні виплати згідно з грантовими контрактами.

3-5 липня 2024 року працівники управління взяли участь у щорічній асамблеї Угорського Товариства Гідрологів у м. Солнок, де представили презентацію щодо управління водними ресурсами в умовах зміни клімату в басейні р. Тиса.

В рамках впровадження міжнародних проєктів транскордонного співробітництва 25 вересня 2024 року працівники БУВР Тиси взяли участь у конференції програм ENI CBC та Interreg NEXT, яка була організована Європейською Комісією за підтримки проєкту TESIM у м. Брюссель, Бельгія. Під час сесії під назвою «Програми співпраці: тому що сусіди важливі»

поділилися досвідом впровадження спільного українсько-угорського проєкту SAFETISZA (HUSKROUA/1701/LIP/003).

БУВР Тиси перемогли в конкурсі програми транскордонного співробітництва Interreg NEXT Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна 2021-2027 з проєктом під назвою «Адаптація до кліматичних змін шляхом гармонізації водогосподарських заходів і попередження паводкового ризику в транскордонному басейні річок Батар-Паладь-Тур», в результаті чого підписаний контракт субсидування від 13.12.2024 року №HUSKROUA/23/RI/1.1/005. Це дає можливість залучати кошти для розвитку водогосподарського комплексу Закарпаття.

На запрошення WWF України БУВР Тиси забезпечено участь у семінарі щодо можливостей покращення управління водними ресурсами на транскордонних водогосподарських системах у м. Вашарошнамень, Угорщина.

У звітному періоді водогосподарські організації спрацювали без випадків виробничого травматизму, пожеж та ДТП.

За 2024 рік на виконання заходів з охорони праці направлено кошти в сумі 194,1 тис. гривень.

З метою забезпечення стабільної роботи водогосподарсько-меліоративного комплексу та виконання державних функцій і завдань у 2025 році необхідно:

1. Забезпечити безумовне виконання планових показників у частині власних надходжень, в тому числі з використанням автотранспортних засобів, машин і механізмів.

2. Продовжити активну співпрацю з територіальними громадами області щодо залучення коштів, направлених на виконання заходів, пов'язаних з функціональними повноваженнями управлінь та розвитку водного господарства.

3. Забезпечити проведення Басейнової ради річки Тиса.

4. Розроблення та встановлення режимів роботи водних об'єктів на 2025 рік.

5. Забезпечити виконання результативних показників, які будуть доведені Держводагентством України, та підтримку в належному стані водогосподарських об'єктів.

6. Забезпечити виконання Плану заходів стосовно економного використання електроенергії водогосподарськими організаціями в період воєнного стану відповідно до наказу Держводагентства України від 26.07.2023 року № 93 «Про економне використання електроенергії водогосподарськими організаціями в період воєнного стану».

7. Забезпечити виконання плану міжнародних заходів на 2025 рік у рамках реалізації двосторонніх Міжурядових угод з питань водного господарства на прикордонних водах.